

**ПРАКТИКА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ**

УДК 364:378:355(477)

DOI 10.31499/2618-0715.2(17).2026.361130

ПОДОЛАННЯ ТЕОРЕТИКО ПРАКТИЧНОГО РОЗРИВУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Берегова Галина, доктор філософських наук, професор, професор кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки, Херсонський національний технічний університет.

ORCID: 0000-0002-2418-7178

E-mail: gberegova7@gmail.com

Момоток Олена, старший викладач кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки, Херсонський національний технічний університет.

ORCID: 0000-0002-5817-384X

E-mail: momotok2005@ukr.net

Стаття присвячена подоланню теоретико-практичного розриву у професійній підготовці соціальних працівників в умовах війни в Україні, що полягає в адаптації освітніх програм з підготовки соціальних працівників до умов війни в Україні. Дослідження має на меті демонстрацію системного підходу до навчання, що охоплює теорію, практику інтервенції й підготовку до міжсекторальної координації. Методи дослідження поєднують огляд наукових і методичних публікацій, аналіз практик підготовки соціальних працівників. Результатом є рекомендації з адаптації освітньо-професійних програм підготовки соціальних працівників у воєнний час.

Ключові слова: професійна підготовка, соціальний працівник, теоретико-практичний розрив, інтервенція, міжсекторальна координація.

BRIDGING THE THEORETICAL-PRACTICAL GAP IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF SOCIAL WORKERS IN THE CONTEXT OF WAR IN UKRAINE

Berehova Halyna, Doctor of Philosophical Sciences, Professor, Professor of the Department of Economics, Entrepreneurship and Economic Security, Kherson National Technical University.

ORCID: 0000-0002-2418-7178

E-mail: gberegova7@gmail.com

Momotok Olena, Senior Lecturer, Department of Economics, Entrepreneurship and Economic Security, Kherson National Technical University.

ORCID: 0000-0002-5817-384X

E-mail: momotok2005@ukr.net

The article is devoted to overcoming the theoretical-practical gap in the professional training of social workers in the conditions of war in Ukraine, which should be carried out by updating educational and professional programs, changing the emphasis in theoretical knowledge and integrating practical skills. Overcoming the theoretical-practical gap consists in the constant and urgent adaptation of the training programs for social workers to the conditions of war in Ukraine, taking into account the cardinal changes in the social infrastructure, the needs of the population,

mass displacements, psychotraumatic events, the destruction of services and the growth of vulnerable groups of the population. The aim of the article is to demonstrate the correction of the training of social workers, which includes theoretical knowledge, intervention practice and preparation for interdisciplinary coordination during the war. The research methods combine a review of scientific and methodological publications, an analysis of the practice of training social workers. The results of the work demonstrate possible options for overcoming the theoretical-practical gap in the training of social workers in wartime, which requires the formation of practical skills of crisis intervention (operative response to the acute needs of the population) and preparation for interdisciplinary coordination (cooperation with medical, educational, legal and military structures). The practical significance of the study lies in the interpretation of the professional training of social workers during the war in Ukraine, which should be practically oriented, adaptive and accessible.

Keywords: *wartime, social work, professional training, social worker, theoretical-practical gap, intervention, social counseling, interdisciplinary coordination.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Повномасштабна війна в Україні кардинально змінила соціальну інфраструктуру, профіль потреб населення. Масові переміщення, психотравматичні події, руйнування сервісів і зростання вразливих груп створюють нагальну потребу в оперативній адаптації освітніх програм підготовки соціальних працівників.

З огляду на умови війни, професійна підготовка соціальних працівників має зміщувати акценти на адаптацію освітніх програм та забезпечення теоретичних знань, практичних навичок кризової інтервенції й підготовку до міжсекторальної координації.

Практична значущість дослідження полягає в інтерпретації системи професійної підготовки соціальних працівників під час війни в Україні, котра має бути практично орієнтованою, адаптивною та доступною.

Мета статті полягає в обґрунтуванні необхідності інтеграції теоретичних знань із практичними навичками кризової інтервенції та міжсекторальної координації у системі професійної підготовки соціальних працівників в умовах війни в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Протягом останніх років українські дослідники часто зверталися до тематики підготовки соціальних працівників. Особливості професійної підготовки соціальних працівників, зумовлені війною в Україні, досліджували Ю. Сахарук і Л. Клос [13, с. 48-49], Є. Чорноштан [15, 16], Н. Максимовська [8, с. 124-135], В. Костіна, О. Могилка і Н. Кабусь [5, 79] ін. Ці публікації українських дослідників свідчать, що професійна підготовка соціальних працівників під час війни в Україні стикається з низкою проблем, основними з яких є розрив між теоретичними знаннями та практичними навичками, недостатня психологічна готовність до стресових ситуацій, застарілі навчальні програми та низька мотивація через соціально-економічні чинники. Окрім того, пріоритети професійних компетентностей соціальних працівників у воєнний час зміщуються в бік кризової інтервенції, психосоціальної підтримки, роботи з внутрішньо переміщеними особами та міжсекторальної координації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Професійна підготовка соціальних працівників стикається з низкою системних проблем, які знижують готовність фахівців до реалій практичної діяльності. Передусім це теоретико-практичний розрив професійної підготовки соціальних працівників в Україні: освітньо-професійні та робочі програми навчальних дисциплін часто мають переважно академічний характер, через що випускники не опановують прикладних методів роботи з клієнтами та не набувають навичок, необхідних для оперативного вирішення соціальних випадків.

Також слід відзначити й недостатню практичну підготовку майбутніх фахівців у галузі соціальної роботи, що виявляється в обмеженій кількості годин, відведених на практику, у дефіциті реальних кейсів у навчальному процесі, а це своєю чергою

СОЦІАЛЬНА РОБОТА ТА СОЦІАЛЬНА ОСВІТА

унеможлиблює формування практичної компетентності та критичного мислення в умовах складних соціальних ситуацій. Окрім того, застосовувані методики часто є застарілими й не відповідають сучасним вимогам соціальної сфери, що потребує оновлення навчальних стандартів та інтеграції інноваційних підходів і доказово обґрунтованих практик.

У сукупності всі ці проблеми вимагають системних змін у змісті та форматах підготовки й посилення її практичної складової. Основною проблемою вважаємо подолання теоретико-практичного розриву професійної підготовки соціальних працівників в Україні.

Теоретичні знання у підготовці фахівців із соціальної роботи. Основні галузі знань для соціального працівника розглядалися раніше («Універсальність особистості соціального працівника», 2025), де зазначалося, що соціальний працівник повинен мати міждисциплінарну підготовку, оскільки, «окрім професійних практичних навичок, йому потрібні знання з гуманітарних, соціальних, медичних та правових дисциплін, щоб адекватно оцінювати потреби клієнтів, проєктувати втручання та працювати в мультидисциплінарних командах» [2, с. 71-78].

Також було надано перелік ключових галузей (соціологія, психологія, педагогіка, соціальна політика та право, медицина та громадське здоров'я, економіка сім'ї та праці, етика та професійні стандарти, менеджмент випадку та соціальні послуги, дослідницькі методи і статистика, комунікації, медіаграмотність і цифрова компетентність, культурна компетентність і міжкультурна практика, кризова інтервенція і безпека тощо), що має визначатися освітньо-професійною програмою підготовки здобувачів вищої освіти різних рівнів [1, 2].

Освітньо-професійними програмами з підготовки соціальних працівників передбачено набуття основних професійних знань і навичок роботи з різними верствами населення, однак не всі вони адаптовані до умов війни в Україні.

Так, наприклад, освітньо-професійна програма ХНТУ «Соціальні програми та консультування» має сучасну структуру, містить базові напрями соціальної роботи та консультування й охоплює дисципліни з соціальної політики, психології, консультування, організації соціальних програм, права та менеджменту, а також включає наявність таких міждисциплінарних дисциплін в освітньо-професійних програмах, як соціальна педагогіка, соціальна психологія, філософія психології й ін. [11].

Адаптація цієї освітньо-професійної програми до умов війни в Україні виглядає частковою, оскільки не містить достатньо спеціалізованих модулів (чи спеціалізованих курсів) про кризове втручання, роботу з ветеранами, ВПО та постраждалими від бойових дій та саморегуляцію та самовідновлення здоров'я самих соціальних працівників.

Навички кризової інтервенції для соціальних працівників. Формування практичних навичок кризової інтервенції у професійній підготовці соціальних працівників в Україні передбачає низку дій і поведінкових моделей, які дозволяють фахівцю діяти ефективно в умовах воєнного стресу та надзвичайних ситуацій. Передусім це вміння швидко встановити безпечний і довірливий контакт: чітке представлення себе, спокійний тон, активне слухання та виявлення емпатії знижує рівень тривоги клієнта та створює сприятливі умови для подальшої роботи.

Оперативна оцінка соціальним працівником ризиків і потреб полягає у визначенні загрози життю, наявності травм, ризику самогубства або насильства, потреби в негайній медичній чи правовій допомозі. І ця оцінка має бути структурованою і швидкою, з чітким алгоритмом дій у разі виявлення критичних станів клієнтів.

Важливим є і блок навичок із надання первинної психосоціальної підтримки, а саме: стабілізація емоційного стану через прості техніки заземлення, дихальні вправи, орієнтацію в часі й просторі, допомогу у відновленні базових потреб (вода, їжа, укриття).

СОЦІАЛЬНА РОБОТА ТА СОЦІАЛЬНА ОСВІТА

Соціальний працівник повинен вміти застосовувати короткострокові інтервенції, спрямовані на зниження гострої тривоги та паніки, а також на планування подальших кроків – безпечного місця, контактів родини, доступу до допомоги. Практика таких навичок відпрацьовується на практичних заняттях через рольові імітації та тренінги з алгоритмами кризового консультування, – стверджують Т. Пашко й О. Гліченко [12].

Ключовим блоком навичок є координація ресурсів і міжвідомча взаємодія, адже вміння швидко направити людину до медичних служб, центрів допомоги, гуманітарних організацій чи правових консультацій вимагає знання локальної мережі послуг і навичок міжпрофесійної комунікації. Також важливі навички роботи з групами та сім'ями – фасилітація груп підтримки, кризова медіація, робота з дітьми та літніми людьми з урахуванням їхніх специфічних потреб.

Тут доречно порекомендувати навчальний посібник С. Каліщук «Психотехніки кризового консультування: Моделі. Алгоритми. Вправи. Приклади», котрий містить розгорнутий аналіз ролі і місця кризового консультування у загальній системі психологічного впливу й надає прикладні моделі кризового консультування у ситуаціях особистісної кризи (екзистенційні, професійні, вікові, творчі кризи), ненормативної сімейної кризи, соматичних і психосоматичних захворювань, у переживанні подій війни [6].

Підготовка до міжсекторальної координації. Міжсекторальна координація є системною взаємодією державних установ, громадських організацій, медичних і освітніх закладів та міжнародних партнерів, спрямована на забезпечення оперативного, комплексного та безпечного реагування на потреби населення в умовах війни; її інтеграція в навчальні програми має стати обов'язковою складовою професійної підготовки.

Проблемам міжсекторальної координації у підготовці соціальних працівників в Україні нині приділяється значна увага дослідників. Зокрема О. Мальцева і В. Матюк пропонують модель міжсекторальної координації з набором структурних компонентів: центрів координації, мультидисциплінарних команд, цифрових платформ, механізмів навчання та громадських модулів реагування. Реалізація цієї моделі можлива за умови нормативного закріплення, фінансової підтримки, кадрової готовності та активної участі громадських організацій [9, с. 140].

Для соціального працівника міжсекторальна координація передбачає знання ролей і повноважень органів соціального захисту, охорони здоров'я, освіти, правоохоронних структур, гуманітарних і волонтерських ініціатив, а також уміння швидко налагоджувати контакти й координувати передачу випадків між ними. І це дозволяє уникати дублювання послуг, закривати прогалини в доступі до допомоги та забезпечувати безперервність супроводу вразливих груп, зокрема ВПО, ветеранів і постраждалих від бойових дій.

У навчальному контексті міжсекторальна компетентність соціальних працівників формується через інтегровані навчальні модулі, практичні кейси та спільні тренінги з представниками інших секторів: спільні симуляції з медиками і психологами, практики в центрах надання допомоги ВПО, участь у міжвідомчих робочих групах і проєктах неурядових громадських організацій. Важливо навчати студентів алгоритмів направлення клієнтів, оформлення міжвідомчих запитів, ведення міжсекторних карт випадків і принципів конфіденційності в обміні інформацією. Вітчизняні дослідники переконані, що практичні навички мають включати вміння у фахівця складати міжсекторні плани втручання, координувати гуманітарні ланцюги та оцінювати ефективність спільних заходів [9, 10].

Таким чином, ключовими елементами, які слід закласти в освітньо-професійну програму підготовки соціальних працівників, є: 1) знання нормативно-правової бази та алгоритмів міжвідомчої взаємодії, 2) навички міжпрофесійної комунікації і фасилітації

СОЦІАЛЬНА РОБОТА ТА СОЦІАЛЬНА ОСВІТА

зустрічей, 3) вміння працювати з базами даних і реєстрами випадків, 4) етичні стандарти обміну інформацією; 5) супервізія і підтримка працівника для запобігання вигоранню. Навчальні (робочі) програми з підготовки соціальних працівників мають також передбачати співпрацю з міжнародними донорами та прикладні семінари з алгоритмів реагування, які вже впроваджуються в багатьох регіонах України.

Отже, міжсекторальна координація – це необхідна практична навичка соціального працівника, яку потрібно цілеспрямовано формувати в процесі підготовки фахівців в Україні, поєднуючи теорію з інтенсивною практикою, міжпрофесійними симуляціями та реальними стажуваннями у мережі служб, що працюють у воєнних умовах.

Висновки та перспективи подальших наукових досліджень. Професійна підготовка соціальних працівників у воєнний час стикається з низкою проблем, серед яких недостатня інтеграція практичних навичок кризової інтервенції й обмеженість ресурсів для вироблення навичок міжсекторальної співпраці. Це свідчить про нагальну потребу у модернізації навчальних програм підготовки соціальних працівників, які мають відповідати сучасним викликам.

Подолання теоретико-практичного розриву у професійній підготовці соціальних працівників в умовах війни в Україні полягає у посиленні теоретичної бази знань у сфері соціальної роботи; теоретичні знання мають бути тісно пов'язані з практичними кейсами та реальними ситуаціями, що виникають у воєнний час.

Особливе місце у підготовці соціальних працівників має формування практичних навичок кризової інтервенції, які дозволяють соціальним працівникам оперативно реагувати на гострі потреби населення (робота з травмою, підтримка у випадках втрати, допомога у відновленні соціальних зв'язків тощо). Важливим напрямом є також і підготовка соціальних працівників до міжсекторальної координації, адже ефективна соціальна робота у воєнний час неможлива без співпраці з медичними, освітніми, правовими та військовими структурами.

Отже, подолання теоретико-практичного розриву у професійній підготовці соціальних працівників в умовах війни в Україні є необхідною передумовою ефективного функціонування системи соціальної допомоги, котра має здійснюватися через оновлення освітніх програм, зміну акцентів у теоретичних знаннях й інтеграцію практичних навичок.

Перспективи подальших розвідок полягають у постійній адаптації освітньо-професійних програм підготовки соціальних працівників в умовах війни, що дозволить сформувати більш стійку та гнучку систему професійної освіти, здатну відповідати на виклики сучасності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Берегова Г. Філософсько-освітній підхід до формування соціально-комунікативних навичок соціального працівника. *Вісник Херсонського національного технічного університету: Соціальні та поведінкові науки*. 2025. Том 2, № 2(93). С. 391-397.
2. Берегова Г. Д. Універсальність особистості соціального працівника. *Філософсько-освітні студії: Збірник наукових праць*. Частина 2: Статті. Херсон: ФОП Вишемирський В. С., 2025. С. 71-78.
3. 18 областей України впроваджують алгоритми міжсекторальної взаємодії заради кращої підтримки ВПО. *Благодійний фонд «Стабілізуєшен Сунпорт Сервісез»*. 2026. 06 лютого. URL: <https://sss-ua.org/news/18-oblastey-ukrainy-vprovadzhuut-alhorytmy-mizhsektoralnoi-vzaiemodii-zarady-krashchoi-pidtrymky-vpo/> (дата звернення 03.03.2026).
4. Заяць Т., Краєвська Г. Intersectoral Cooperation in the Context of Social Development of Territorial Communities of Ukraine. *Demography and Social Economy*. 2024. № 55(1). С. 59-77.
5. Кабусь Н., Костіна В. Підготовка майбутніх фахівців соціальної галузі до здійснення соціальної реабілітації та інклюзії в умовах війни в Україні. *Новий Колегіум*. 2024. № 4 (116). С. 52-59.

СОЦІАЛЬНА РОБОТА ТА СОЦІАЛЬНА ОСВІТА

6. Каліщук С. М. Психотехніки кризового консультування: моделі, алгоритми, вправи, приклади: Навчальний посібник. Київ: МайстерКниг, 2023. 368 с.
7. Костіна В., Могилка О. Робота соціальних працівників у міждисциплінарних мобільних командах: аналіз закордонного досвіду та вітчизняні практики під час війни в Україні. *Humanitas*. 2024. Вип. 4. С. 31-40.
8. Максимовська Н. О. Професійна підготовка майбутніх соціальних працівників в умовах сучасних викликів. *Науковий вісник Сіверщини. Серія: Освіта. Соціальні та поведінкові науки: науковий журнал. Пенітенціарна академія України*. 2024. № 2 (13). С. 124-135.
9. Мальцева О. В., Матюк В. О. Міжсекторальна взаємодія у наданні соціальної допомоги постраждалим в умовах надзвичайних ситуацій і природних катастроф. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2025. С. 130-140.
10. Нечипорук Л. Міжсекторна взаємодія у наданні соціальних послуг в умовах війни. *Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія*. 2022. № 4. С. 65-74.
11. Освітньо-професійна програма «Соціальні програми та консультування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності І10 «Соціальна робота та консультування». URL: https://drive.google.com/file/d/17qYFSRxxhRUDbdzJTRcsXRY5XjsoqmbXI/view?usp=drive_link (дата звернення 12.02.2026).
12. Пашко Т., Гліченко О. Консультування клієнтів під час надзвичайної ситуації: Рекомендації для працівників. К.: НаУКМА, 2023. 20 с.
13. Сахарук Ю., Клос Л. Підготовка соціальних працівників в Україні: виклики та перспективи розвитку. *Матеріали конференцій МЦНД*. 2024. № 5. С. 48-49.
14. Сучасні тенденції розвитку соціальної роботи в Україні та зарубіжжі: збірник матеріалів II міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої Міжнародному дню сім'ї 15-16 травня 2024 р. Івано-Франківськ: НАІР, 2024. 246 с.
15. Черноштан Є. В. Рекомендації щодо впровадження ефективних програм фундаментальної професійної підготовки соціальних працівників у закладах вищої освіти України на основі зарубіжного досвіду. 2025. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17524504> (дата звернення 10.03.2026).
16. Черноштан Є. Професійна підготовка соціальних працівників в Україні: сучасні тенденції та виклики. *Соціальна робота: становлення, перспективи, розвиток*. Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю 18 грудня 2025 р. Львів: ЛДУ БЖД, 2026. С. 316-319.

REFERENCES

1. Berehova, H. (2025). Filosofska-osvitni pidkhid do formuvannia sotsialno-komunikatyvnykh navychok sotsialnoho pratsivnyka [Philosophical and educational approach to the formation of social and communicative skills of a social worker]. *Visnyk Khersonskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu: Sotsialni ta povedinkovi nauky*, 2 (93), 391–397 [in Ukrainian].
2. Berehova, H. D. (2025). Universalnist osobystosti sotsialnoho pratsivnyka [Universality of the personality of a social worker]. *Filosofska-osvitni studii: Zbirnyk naukovykh prats, Chastyna 2: Stati*, 71–78. Kherson: FOP Vyshemyrskyi V. S. [in Ukrainian].
3. 18 Ukrainy vprovadzhuut alhorytmy mizhsektoralnoi vzaiemodii zarady krashchoi pidtrymky VPO [18 regions of Ukraine are implementing algorithms of intersectoral interaction for better support of IDPs]. *Blahodiinyi fond «Stabilizeishen Support Servisez»*. 2026. 06 liutoho. URL: <https://sss-ua.org/news/18-oblastey-ukrainy-vprovadzhuut-alhorytmy-mizhsektoralnoi-vzaiemodii-zarady-krashchoi-pidtrymky-vpo/> (data zvernennia 03.03.2026) [in Ukrainian].
4. Zaiats, T., & Kraievska, H. (2024). Intersectoral cooperation in the context of social development of territorial communities of Ukraine. *Demography and Social Economy*, 55(1), 59–77 [in Ukrainian].
5. Kabus, N., & Kostina, V. (2024). Pidhotovka maibutnikh fakhivtsiv sotsialnoi haluzi do zdiisnennia sotsialnoi reabilitatsii ta inkluzii v umovakh viiny v Ukraini [Training of future social sector specialists for the implementation of social rehabilitation and inclusion in conditions of war in Ukraine]. *Novyi Kolehium*, 4 (116), 52–59 [in Ukrainian].

6. Kalishchuk, S. M. (2023). *Psykhotehniki kryzovoho konsultuvannia: modeli, alhorytmy, vpravy, pryklady* [Psychotechniques of crisis counseling: models, algorithms, exercises, examples]. Kyiv: MaisterKnyh [in Ukrainian].
7. Kostina, V., & Mohylka, O. (2024). *Robota sotsialnykh pratsivnykiv u mizhdystsyplinarynykh mobilnykh komandakh: analiz zakordonnoho dosvidu ta vitchyzniani praktyky pid chas viiny v Ukraini* [Work of social workers in interdisciplinary mobile teams: analysis of foreign experience and domestic practice during the war in Ukraine]. *Humanitas*, 4, 31–40 [in Ukrainian].
8. Maksymovska, N. O. (2024). *Profesiina pidhotovka maibutnikh sotsialnykh pratsivnykiv v umovakh suchasnykh vyklykiv* [Professional training of future social workers in conditions of modern challenges]. *Naukovyi visnyk Sivershchyny. Serii: Osvita. Sotsialni ta povedinkovi nauky*, 2(13), 124–135 [in Ukrainian].
9. Maltseva, O. V., & Matiuk, V. O. (2025). *Mizhsektoralna vzaiemodiia u nadanni sotsialnoi dopomohy postrazhdalym v umovakh nadzvychainykh sytuatsii i pryrodnykh katastrofv* [Intersectoral interaction in providing social assistance to victims in conditions of emergencies and natural disasters]. *Aktualni problemy filosofii ta sotsiologii*, 57, 130–140 [in Ukrainian].
10. Nechyporuk, L. (2022). *Mizhsektorna vzaiemodiia u nadanni sotsialnykh posluh v umovakh viinyvv* [Intersectoral interaction in the provision of social services in wartime]. *Teoriia i praktyka upravlinnia sotsialnymy systemamy*, 4, 65–74 [in Ukrainian].
11. *Osvitno-profesiina prohrama «Sotsialni prohramy ta konsultuvannia»* [Educational and professional program "Social programs and counseling"]/ (2025). https://drive.google.com/file/d/17qYFSRxxhRUDbdzjTRcsXRY5XjsoqmbXj/view?usp=drive_link (data zvernennia: 12.02.2026) [in Ukrainian].
12. Pashko, T., & Hlichenko, O. (2023). *Konsultuvannia kliientiv pid chas nadzvychainoi sytuatsii* [Client counseling during an emergency: Recommendations for workers]: Rekomendatsii dlia pratsivnykiv na mistsiakh. Kyiv: NaUKMA [in Ukrainian].
13. Sakharuk, Yu., & Klos, L. (2024). *Pidhotovka sotsialnykh pratsivnykiv v Ukraini: vyklyky ta perspektyvy rozvytku* [Training of social workers in Ukraine: challenges and prospects for development]. *Materialy konferentsii MTsND*, 5, 48–49 [in Ukrainian].
14. *Suchasni tendentsii rozvytku sotsialnoi roboty v Ukraini ta zarubizhzi* [Current trends in the development of social work in Ukraine and abroad]: *zbirnyk materialiv II mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii, prysviachenoj Mizhnarodnomu dniu simi 15–16 travnia 2024 r.* Ivano-Frankivsk: NAIR [in Ukrainian].
15. Chornoshtan, Ye. V. (2025). *Rekomendatsii shchodo vprovadzhennia efektyvnykh program fundamentalnoi profesiinoi pidhotovky sotsialnykh pratsivnykiv u zakladakh vyshchoi osvity Ukrainy na osnovi zarubizhnoho dosvidu* [Recommendations for the implementation of effective programs of fundamental professional training of social workers in higher educational institutions of Ukraine based on foreign experience]. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17524504> (data zvernennia: 13.01.2026) [in Ukrainian].
16. Chornoshtan, Ye. (2026). *Profesiina pidhotovka sotsialnykh pratsivnykiv v Ukraini: suchasni tendentsii ta vyklyky* [Professional training of social workers in Ukraine: current trends and challenges]. *Sotsialna robota: stanovlennia, perspektyvy, rozvytok. Materialy VI Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii z mizhnarodnoi uchastiu*, s. 316–319. Lviv: LDU BZhD [in Ukrainian].

Конфлікт інтересів. Автори підтверджують відсутність конфлікту інтересів.

Фінансування. Робота виконана без залучення зовнішнього фінансування.

Доступність даних. Матеріали дослідження можуть бути розміщені у відкритому доступі за постійним ідентифікатором або посиланням [DOI].

Використання інструментів штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту не застосовувалися.

Дата першого надходження статті до видання – 14.03.2026 р.

Дата прийняття статті до друку після рецензування –

Дата публікації (оприлюднення) – 19.05.2026